

SVENSK LITTERATUR OM SKOGSNUNNAN.

(Liparis monacha L.)

J. H. WERMELIN: »*Om Nunnan, hennes lefnadssätt och skadegörelse i skogarne samt om medlen för hennes förgörande*». Stockholm 1899. Pris 1 kr.

Denna afhandling, utarbetad på Domänstyrelsens uppdrag af jägmästaren och ledamoten af Entomologiska Föreningen J. H. WERMELIN, innehåller på 1¹/₂ tryckark en kort uppgift om insektens framfart i andra länder, en äfven på egen åskådning grundad skildring af den nu i Södermanland och Östergötland pågående svåra härjningen, samt vidare en beskrifning öfver insektens utseende i dess särskilda stadier, öfver dess utveckling, lefnadssätt och härjningar. Slutligen redogöres för dem af de många mot nunnan försökta åtgärder, som enligt gjorda rön visat sig äga praktisk betydelse, därvid behörig hänsyn tagits till förhållanden och utförbarhet i vårt land. Förutom flera uti texten införda afbildningar prydes arbetet med en illustration¹ föreställande ett härjadt och med fjärilar besatt skogsparti, samt en originaltafla visande insekten i dess olika utvecklingsstadier. — Beskrifningen af den vuxna larven är kanske ej fullt korrekt, då den omnämner röda håriga vårtor jämte de blå (s. 8), ett förlåtligt fel, ty det återfinnes till och med i rent vetenskapliga arbeten; dessutom hålla vi före, att trädens limning bör, så vidt möjligt, vara afslutad redan vid midten af maj i stället för, enligt förf. ns åsikt, ingången af juni (s. 19). Emellertid kan denna med omsorg och sakkunskap författade broschyr rekommenderas åt enhvar, som är eller kan blifva i tillfälle att deltaga i kampen mot denna landsplåga, eller som eljest hyser intresse för frågan.

¹ Ur H. NITSCHÉ: Die Nonne, Wien 1892.

H. NORDENADLER: »*Nunnan (Liparis monacha) öfversättning*». Stockholm 1899. P. A. NORSTEDT & SÖNERS förlag. C:a 2 ark. Pris 1 kr.

Denna framställning af nunnans lif och anvisning till dess utrotande är en »fri öfversättning» från tyskan af en afhandling, utgifven år 1891 på uppdrag af Bäjerska statsmyndigheter med anledning af då pågående härjning i Bäjerns skogar. Också är vid öfversättningen fogad samma färgtrycksplansch, som återfinnes hos originalet. — Vi vilja icke alltför mycket fästa oss vid, att öfversättarens brister i språkkunskap stundom spelat honom förargliga spratt, eller att öfversättningens frihet gifvit rum för sådana, åtminstone för hvarje kännare eller t. o. m. dilettant i entomologi högeligen öfverraskande påståenden, som t. ex. att »puppan spinner in sig sjelf»; men hvad värre är, öfversättaren har varit synnerligen olycklig i valet af original, enär detta sistnämnda, utgifvet innan tillräcklig erfarenhet vunnits i striden mot nunnan, föreslår en del ytterst kostsamma och därjämte, såsom man sedermera funnit, fullkomligt värdelösa åtgärder, såsom insamling af ägg, limning högt uppe i träden m. m. Den som följer dessa råd torde nog komma att efteråt ångra sig. Därtill kommer naturligtvis, att våra förhållanden lägga hinder i vägen för åtskilligt, som i Bäjern kunnat vara användbart. Afhandlingen är tyvärr, i korthet sagdt, en alltför fri öfversättning af ett föråldradt, hos oss föga användbart material.

ALFRED VON ESSEN: *Skadeinsekten Nunnan (Liparis monacha)*. Stockholm 1899. 1 $\frac{1}{4}$ ark. Pris 60 öre.

Denna likaledes med illustrationer försedda afhandling grundar sig enligt företalet på de erfarenheter förf. själf samlat under sin vistelse i Bäjern härjningsåret 1890, tillika med hvad han sedermera kunnat utröna af större vikt rörande insekten. Omisskänneligt visar förf:ns lifliga skildring af en större nunnehärjning och hans bemödande att lämpa förslagen till åtgärder efter våra förhållanden, att han mer än herr NORDENADLER behärskar sitt ämne, men ej håller han har kunnat frigöra sig från den i Bäjern utförda, men sedermera opraktisk befunda limningen af träden på 5—6 meters höjd; och för att å vissa platser utrota äggen förordar han, att på stående träd afskrapa den yttre barken

så högt man kan med tjänliga redskap — en fullkomligt onyttig åtgärd, ty de på marken nedskrapade äggen kläckas lika bra som de på stammen kvarsittande, och enhvar, som sökt under nageln krossa nunnans ägg, inser, att det yttre våldet vid skrapningen icke kan göra dem någon nämnvärd skada.

J. Meves.

YTTERLIGARE RÖRANDE DEN SVENSKA NUNNELITTERATUREN.

Sedan förestående recensioner kommit redaktionen tillhanda har ännu ett litet arbete om nunnan blifvit tryckt, hvilket för fullständighetens skull må här omnämnas. Det är den 8 trycksidor starka uppsatsen: Nunnan (*Lymantria Monacha* L.), dess utbredning, lefnadsätt, fortplantning och utvecklingsstadier m. m., som åtföljes af en färglagd tafla, naturtroget och konstnärligt utförd af artisten A. EKBLÖM. På det att uppsatsen skulle kunna spridas bland allmänheten i större skala, är priset per exemplar satt så lågt som ansågs möjligt, eller till 30 öre i parti och 45 öre i bokhandeln, hvilket endast kunde ske därigenom, att Entomologiska Föreningen bekostade sättning af texten samt ritning och gravering af taflan. Härigenom sattes Hushållningssällskapen och enskilda skogsägare i tillfälle, att utan synnerlig uppoffring inköpa och utdela erforderligt antal exemplar inom sina områden.

Subskriptionen gick nästan öfver förväntan väl, då hittills 858 exemplar utlämnats till enskilda personer och 6,435 till Hushållningssällskapen, eller tillsammaus 7,293 ex. (Åtta Hushållningssällskap hafva ännu ej besvarat erbjudandet.) 800 ex. äro utlämnade i bokhandeln. Uppsatsen är äfven införd i Entomologisk Tidskrift samt »Uppsatser i praktisk entomologi», hvari